

V naši banovini dosedaj še ni bila izdana zadevna naredba. Pač pa jo je izdala banska uprava savske banovine v Zagrebu.

Zanimivo je, da si nekoliko ogledamo to naredbo, ki se obeta tudi nam. Iz naredbe pomnemo sledeče:

V izvajanju paragrafa 79 zakona o šumah z dne 21. dec. 1929 o načinu izdajanja pismenih dovoljenj (izvoznic) za izvoz lesa iz gozdov in uvoz v vasi, trga, mesta ter na železniške in parobrodne postaje se med drugim predpisuje to-le:

Praviloma ni dovoljeno jemati les iz gozda, dokler ni žigosan s šumskim žigom t. j. s kladivčkom (zapriseženega gozdarskega organa). Od tega predpisa so izvzeti gozdovi malega privatnega posestnika, kojih površina ne presega 10 ha in če se posekani les iz takih gozdov rabi za lastno uporabo gozdnega posestnika.

Izvoznice dajo šumarski referenti pristojnih sreskih načelstev.

Glede izdajanja izvoznic malim gozdnim posestnikom, ali onim, ki prodajajo les v manjših množinah, se predpisuje sledeče:

1. Vsaka izvoznica se sme glasiti:

a) na največ osem voz ali šestnajst kub. metrov drv za kurjavo;

b) na največ toliko komadov gradbenega lesa, kolikor se ga more dvakrat izpeljati;

c) na največ toliko komadov debel, koljev ali panjev, kolikor se jih more dvakrat izpeljati.

Pri stavbenem lesu, deblih, koljih se mora navesti število komadov.

d) na največ dva voza drugega lesa, kakor n. pr. palic, obročev za sode, vej itd.

Če hoče prosilec izvoziti večjo količino, izdajo se mu dve ali več izvoznice, od katerih ne sme nobena presežati zgoraj označene količine lesa. Če hočejo mali gozdni posestniki izvažati iz svojih gozdov večje količine lesa, morajo prositi dovoljenja od pristojnega sreskega načelstva.

Za manjše gozdne posestnike imajo te izvoznice veljavnost 14 dni, le izjemoma se zamore ta rok podaljšati za nadaljnjih 14 dni, če se dokaže, da se ni ves les izvozil.

Postopek pri izdajanju teh izvoznic je zelo dolg, zamuden in tudi drag. Gozdni posestnik mora predvsem dobiti od onega zapriseženega organa (logarja), ki mu je les žigosal,

potrdilo, da je nasekal v lastnem gozdu (natančno označenem) toliko in toliko lesa. To potrdilo mora logar žigosati z istim kladivčkom, s katerim je žigosal les. Na podlagi tega potrdila mu izda županstvo izvoznico, da sme svoj lastni les izvoziti iz svojega gozda.

Če je pa les kupljen, se mora v izvoznico vpisati razen imena in bivališča onega, iz čigar gozda je kupljen les, tudi katastralna številka parcele, površina in davčna občina gozdne parcele. Lastnik gozda mora izdati kupcu potrdilo, koliko in kak les je od njega kupil. Šele na podlagi tega potrdila more županstvo izdati izvoznico.

V izvoznici se mora natančno označiti, koliko in kakšen les se izvažata in kam se vozi, n. pr. v Zagreb, na žago, na trg itd.

Konečno dovoljenje pa izda šele sreski referent za šume.

In vse te izvoznice nimajo pravzaprav nobenega drugega namena, nego kontrolirati množine posekanega lesa v svrhu odmere 2% banovinskega davka na sežnje, ki ga je savska banska uprava tudi uvedla, in pa preprečiti, da se ne krađe les.

Kontrola teh izvoznic je zelo stroga. Vsi gozdonadzorni organi in vsi organi javne straže (logarji, redarji, financarji, orožniki i. t. d.) morajo od vsakogar, ki vozi les, zahtevati, da se legitimira z izvoznico. Če pa voznik nima izvoznice, se sme les zapleniti, pa tudi prevozno sredstvo, če je nevarnost, da hoče voznik spraviti javni organ v zmožo.

Mestne mitnice morajo brezpogojno zapleniti vsak les, ki se dovozi brez pravilne izvoznice v mesto.

Iz vseh določil razvidimo, da bo ta naredba, če jo bodo uvedli tudi za našo dravsko banovino, hud udarec našemu gozdarstvu, naši lesni produkciji, naši lesni industriji in trgovini. Ves postopek je tako zelo zamotan, da, če že ne onemogoča lesne produkcije, otežkočuje in obremenjuje pa na vsak način. Gozdni posestnik, ki hoče v svojem gozdu sekati, bo moral najprvo naznaniti sežnje ter plačati 2% banovinsko takso na sežnje. Ko bo posekal, bo moral zopet poklicati gozdarski organ, ki mu bo žigosal posekani les. In potem se bo pričel križev pot od župana pa do sreskega gozdarskega referenta, če bo hotel izvoziti par voz svojega lesa iz lastnega gozda. Vsa ta procedura, vsa ta pota so združena

z velikimi stroški, ki jih mora nositi gozdni posestnik, v slučaju pa, da svoj les proda, seveda kupec, ki jih pa pri nabavni ceni odbije, in konečno konzument. S tem se les le samo podraži! Cene lesa bodo tako visoke, da sploh ne bomo mogli konkurirati na svetovnih tržiščih.

*

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje:

I. S. v S. Prerigolal sem star vinograd, kjer so bile prej trie cepljene na Riparia Portalis. Zemlja je bolj ilovnata, lega jugovzhodna. Katere sorte in na kateri podlagi mi priporočate za novi nasad?

Odgovor:

Riparia Portalis radi plitkih korenin silno izžrpa zemljo. Z ozirom na to naj pri novem nasadu ne sledi Riparia Portalis, temveč raje vzamite podlago Rupestris Goethe št. 9. Ta podlaga uspeva po vseh legah in v vsaki zemlji, izvzemši z apnom prebogata tla. Na njo cepljeni trsi so krepki in rodni. Kot sorte pa vam priporočamo dve, največ tri sorte in sicer beli burgundec in silvanec in morebiti še laški rizling, ki dajejo vsaka sorta za se ali pa mešano prav dobro vino. Vse navedene sorte rodijo vsako leto redno in obilno. Beli burgundec in silvanec dozori vsako leto in jih moremo saditi tudi na nižjih legah; laški rizling pa, ki bolj pozno zori, spada na višje solne lege. Beli burgundec in laški rizling se režeta na šparone in čepe, silvanec pa na daljše reznike. Silvanec zahteva mnogo gnojila.

Vprašanje:

I. S. v P. p. M. Na peščeni zemlji hočem napraviti vinograd. Katere sorte in na kateri podlagi mi priporočate?

Odgovor:

Odgovor je podan že v predhodnem gorenjem sličnem vprašanju in velja tudi za vaše razmere.

Vprašanje:

N. Š. iz G.

Stare trte v vinogradu nameravam v jesen po trgatvi izkrciti. Ali mi priporočate katero umetno gnojilo za čim obilnejšo zadnjo trgatvo?

Januš Golec:

Guzaj.

18

Kdor je imel kedaj priliko, da si je ogledal delo steklarjev ob razbeljeni peči s palico v roki ter v ustah, bo moral priznati, da je ta obrt presneto težavna za prsa, noge in sploh za celo telo že radi vročine. Dolgoletni steklarji so navadno izmozganih obrazov in vsled neprestanega starija pošvajdranih nog. In te trpine, ko še ni bilo nikakih delavskih organizacij, so izrabljale tovarne.

Bajtarja, kočarja in tudi malega posestnika z družino vred ni mogla prerediti majhna posest. Moral je v steklarstvo, da je zaslužil za živež ter obleko. Ker je glažar v vedni vročini, ga žejja, tudi rad pije in po nedeljah ter ob prostem času ne vode, ampak kaj boljšega. Sploh ljudje, ki imajo veliko opraviti pri ognju, so podvrženi luckanju, pa bodisi od te ali one stroke.

Loški in olimski steklar sta bila tlačana že od doma, ki ju ni mogel prerediti, izrabljala je njih moč ter znanje še tovarna, ali se smemo čuditi, da jih je Guzaj s svojimi nauki ter pridigami kmalu zboljševiziral. Med njimi je imel tako zavedne ter trdne pristaše, da so bili pripravljani storiti na njegov ukaz vsak zločin ter grozodejstvo. S temi je zahajal po največ na tolovajske pohode, izvrševal rope ter delil z njimi po bratsko denarni, živinski ter razni drugi plen. Na te se je lahko zanesel, da ga ne bodo izdali, četudi bi jih kedo ščipal z žarečimi kleščami. Ob nedeljah ter praznikih jih je zbiral po raznih krčmah ter jim govoril o pomenu organizacije, kar jim je bilo do tedaj španska vas. Po Guzajevem poduku so se čutili kmalu močnejše ter smelejše, da so se že upali ponagajati delovodjem, nadzornikom in oskrbnikom ali direktorjem, kakor se je imenoval vrhovni vodja tovarniškega podjetja. O udeležbi delavstva na industrijskem premoženju ni imel Guzaj še niti pojma; pač pa je bil oskuben žepnega perja kje

**Vsak mesec
Din 13:-**

bo plačal vsak kdor hoče
brati zanimive spise

KARL MAYA

ki bodo za jesen in zimo
izhajali vsak mesec
en velezanimiv zvezek

po Din 13:-

Naročajo

v Tiskarni sv. Cirila,
Maribor, Koroška 5

Odgovor:

V tem slučaju vam ne priporočamo več nošenega gnojila. Ker nameravate vinograd opustiti že v tem letu, bi se gnojenje z umetnimi gnojili sedaj več ne izplačalo in je tudi že prekasno. Predpostavljamo pa, da ste pri letošnji rezi trte itak obrezali na smrt — na izrod, t. j. da ste trtam naložili čim največ lesa in bo že z ozirom na to trgatev bogata.

Vprašanje:

J. B. v I. a) Ali bo davek na šmarnico še višji in ali se mora šmarnica popolnoma odstraniti? b) Ali smemo saditi izabelo, cepljeno na ameriško podlago, in ali je cepljena izabela davka prosta?

Odgovor:

Banovinska davščina v letu 1931—1932 na šmarnico se pobira od vsakega trsa po 0,10 Din. Ta stopnja je bila že v lanskem banovinskem pravilniku predvidena za tekoče leto v tej višini, dočim bo znašala prihodnje leto 0,15 Din. V naslednjih letih bo davščina na šmarnico predvidoma se stopnjevala. Osebe, ki plačujejo zemljarino od zemljišča, zasajenega s šmarnico, morajo do 15. septembra vsakega leta prijaviti občinskemu uradu, v čigar okolišju je vinograd, število šmarničnih trsov, plačati pa morajo davščino do 15. decembra. Nikjer ni rečeno, da morate izkrciti šmarnico. Lahko obdržite šmarnične nasade še naprej, toda davek za šmarnične trte bo predvidoma, kot rečeno, vsako leto večji, tako da se vam trdovratno držana nadaljnja kultura šmarnice tudi iz tega vidika ne bo več izplačala. — Od samorodnih trt (direktorjev) je zaenkrat obdavčena samo šmarnica. Izabela, ki je tudi samorodnica, tedaj ni obdavčena. Zabranjeno pa je, trto izabelo spravljati v promet. Vino izabele se sme točiti le samo pod imenom vino od izabele, od 1. jan. 1932 pa je tudi to zabranjeno. Izabela je, pri nas kot modra grozdna sorta precej razširjena, večinoma v krajih, ki za kaj boljšega niso. Proti trsní uši pa izabela ni dovolj odporna, za'o jo nje častilci celo cepijo na ameriške podlage, česar pa nikakor ne zasluži; tudi bolezní jo napadejo. Namesto izabele vam priporočamo sorte žlahtnina ali silvanec ali na topli solnčni legi tudi laški rizling. Navedene sorte ob dobri oskrbi tudi bogato rodijo in dajejo dobro do prav dobro vino.

GAZELA TERPENTINOVO MILO JE ZA VSE, TUDI ZA NAJFINEJŠE TKANINE. - Zahtevajte ga pri Vašem trgovcu!

735

Vprašanje:

J. B. v D. v L. pri P. Novo zasajeni vinograd mi je toča v prošlem letu močno oklestila. Ali bi naj ranjena mesta namazal z arborinom ali s kakim drugim sredstvom, da bi nastale rane bolje zacelile?

Odgovor:

V prošlem letu po toči ranjenih mest na trti ni treba letos mazati ne z arborinom in ne s kakim drugim sredstvom, ker je proces zaceljenja bil že v prošlem letu docela dovršen; močno ranjeni les pa je itak odmrli, odnosno ni več uporaben. Pa tudi v bodoče ob morebitni toči nikakor ne priporočamo mazati ranjenih mest na trti z arborinom ali s sličnimi sredstvi, ker bi si s tem več škodovali kot koristili, ker arborin in slično uničuje staničevje na ranjenem mestu trte in ovira cepljenje. Močno ranjeni poganjki, ki se pojavijo izpod ranjenega vrha, se takoj po toči vršičkajo razen enega poganjka, ki ga rabimo za podaljšek. Ostala ranjena mesta se prepusti lastni zacelitvi. Če pa bi na vsak način ranjena mesta hoteli s kakim sredstvom pomazati, bi smeli vzeti le cepilni vošek; to pa bi se dandanes več ne izplačalo. Pač pa moramo po toči poškodovane trte takoj in večkrat škropiti, da se trsje obvaruje peronospore, ki poškodovano listje posebno rada napada. Novo zasajene trte v vinogradu se v drugem letu spomladi, če tudi po kaki ulmi, n. pr. toči niso bile prizadete, obrežejo običajno na eno oko.

Vprašanje:

Š. K. v R. p. Š. Kako ozdraviti vino, ki ima duh in okus po plesnobi?

Odgovor:

Na enako vprašanje smo izčrpno odgovorili v zadnji številki našega lista št. 16 od 15. aprila t. l.

*

Kruhovi cmoki.

Razreži 10 žemelj (po 50 para) ali toliko pšeničnega kruha na male prst široke kocke. Na vročo mast (2 žlici trde masti) vrzi za eno žlico prav drobno seklane čebule in zelenega peteršiljčka, da začvrči. S tem polij razrezan kruh ter dobro premešaj.

Razžrvkljaj v malo manj kakor pol litra mleka 2 do 3 jajca, soli, vlij črez kruh, premešaj in pusti pol ure stati, da se kruh namoči. Dodaj po potrebi, kakor testo zahteva, par žlic moke, na to nalahko premešaj. Testo ne sme biti tekoče, vendar toliko rahlo, da se da do oblikovati cmoki. Zvrhano žlico testa povalaj na krožniku v moki, nato oblikuj med dlani rok okrogle cmoke, katere kuhaj 15 do 20 minut v slanem kropu. Z lukničasto zajemalko polovi cmoke iz vode v skledo ter jih zabeli z mastjo, ocvirki ali z v masti zarumenelimi krušnimi drobtinami.

Kruhovi cmoki z jetrami. K zgoraj navedenemu testu dodaj približno četrto kile nastrganih jeter, malo popra in ščep majorančkovih plev.

Kruhovi cmoki s prekajeno svinjetino. Dodaj k prvotnemu testu četrto kile kuhane in prekajene, na male kocke zrezane svinjetine.

Cmoki z ocvirki. Vzemi samo toliko masti, da prepražiš čebulo in peteršilj, nato dodaj za eno skodelico vročih ocvirkov.

Če ostanejo cmoki, jih hrani pokrite na hladnem. Na tanke liste zrezani in na masti prepraženi so prav izvrstna

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden.

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razen tega pa resničen dogodljaj iz braziljanskega pragozda: »Mladostna prijateljica in mične zgodbiče za deco.

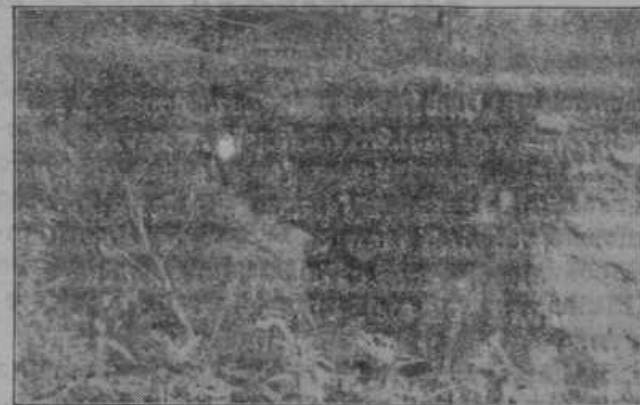
Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov:

Uprava NEDELJE,
Maribor, Slomškova
trg 20

na samem kak prav strog delovodja ali nadzornik in to je bila tudi nekaka soudeležba pri premožnejši zasebni lastnini. Uradništvo po obeh steklarnah je vohalo, da brije nov duh med delavstvom, a od kod in kedo ga zaganja v te skrite grabe, ni sumil dolgo časa nikdo. Na nemškutarskega gozdarja s torbo ob strani ter s puško preko rame ni nikdo niti mislil, saj je graščinski uslužbenec popival ter kvartal z njimi, da, zmerjal čez proklete delavske gladovnjake, ki bi samo lenuharili, popivali, malo delali in še upali biti drzni, ako jih opozori predstojnik na dolžnost in poslušnost. Guzaj je pač znal voditi za nos nemškutarsko gospodo in ščuvati podložne, kar je že bilo lažje.

Med župnijama Olimje in Podčetrtek stoji na hribčku prijazna cerkvica Devica Marija na Pesku, pod katero se razprostira pokopališče podčetrtečke fare. Kmalu pod cerkvijo je bil in je še rudnik, iz katerega so dobivali že pred desetletji železno rudo. Lomili so rdečkasto rujavo kamenje, ga valili iz rogov v grabo, kjer so

ga razbili na male komade. Gramoz so nakladali na vozove in vozili rudo s konji na fužine v Štore. Olimska železna ruda je bila nekdam čí-

Opušeni rudnik pri Devici Mariji na Pesku pri Podčetrtku.

slana, vsebovala je precej čistega železa. V rudniku je bilo zaposlenih v rovu in pri drobljenju do 50 delavcev. Vozniki so bili iz bližnje ter daljnje okolice. Bili so noč in dan na cesti

jed, med tem ko so težko prebavljivi, če pogreješ cele.

Kruhovi cmoki so prikladni kot pridatek k vsem obaram.

Kruhovi in jetrni cmoki so prav izboren zakuh v govejo ali kurjo juho. V tem slučaju se napravi manjše.

K vsem vrstam cmokov kot samostalna jed postavi na mizo solato, kislo zelje ali kislo repo.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg v soboto dne 25. aprila 1931.

Na mariborski trg so pripeljali špeharji na 16 vozeh 31 komadov zaklanih svinj, kmetje 6 voz čebule, 26 sena, 6 otave, 8 slame in 2 škopa. Svinjsko meso je bilo po 10 do 24 Din, špeh 13 do 15, krompir 1 do 1,50, čebula 3,50 do 5, seno 85 do 140, otava 120 do 130, slama 45 do 65, škop komad 2 Din. Pšenica 1,75 do 2, rž 1,50 do 1,75, ječmen 1,25 do 1,50, oves 1,25 do 1,50, koruza 1,50 do 1,75, ajda 1,25 do 1,50, ajdovo pšeno 4, proso 1,75 do 2, fižol 2 do 2,50, Kokoš 30 do 45, piščanci 35 do 90, rača 30 do 40, gos 60 do 70, puran 60 do 100 D, kozliček 60 do 110, jagnje 100 do 160. Česen 18 do 20. Jabolka 5 do 14, suhe slive 9 do 12. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 30 do 40, jajca 0,75 do 1, med 12 do 20 Din.

Mariborski svinjski sejem 24. aprila 1931.

Pripeljali so 343 svinj, 2 ovci in 2 kozi. Kupčija je bila srednja. Cene so bile: 5 do 6 tednov stari prašiči 80 do 100 Din, 7 do 9 tednov 150 do 180 Din, 3 do 4 mesece 250 do 350 Din, 5 do 7 mesecev 400 do 500 Din, 8 do 10 mesecev 550 do 600 Din, 1 leto 700 do 800 Din, 1 kg žive teže 8 do 9 Din, 1 kg mrtve teže 10 do 11 Din.

*

Sportni tečaj bo dne 3. in 4. maja t. l. za fante, včlanjene v prosvetnih organizacijah mariborske Prosvetne zveze. Tečaj se začne ob pol 10. uri dopol-

dne. Udeleženci se zberejo na Livadi v Mariboru.

Romanje v Marijino Celje. Vsled želje lanskim romarjem priredi centralni odbor prosvetnih društev franciskanske župnije v Mariboru tudi letos romanje v Marijino Celje z in brez izleta na Dunaj. Vožnja, vizum in cela oskrba stane 550 Din, brez izleta na Dunaj pa samo 390 Din, ki se mora do 15. maja plačati. Pismene prijate sprejema centralni odbor tudi samo do 15. maja. Oglasite se pravočasno in v obilnem številu, ker tako lepa prilika se nudi le redkokedaj, da se za tako malenkosten denar lahko obišče svetovna božja pot in ogleda milijonsko mesto. Odbor pa bo gledal, da se bo romanje z izletom vsaj v takem zadovoljstvu vršilo kot lansko leto.

Žrtev spovedne molčečnosti. Katoliška Omladina priredi v nedeljo dne 3. maja ob petih popoldne krasno petdejanke »Žrtev spovedne molčečnosti.« Nastopi do 30. igralcev. Ker je pričakovati kot običajno obilne udeležbe, se dobiho vstopnice v predprodaji v Omladinskem domu vsaki dan od 6. do 7. ure zvečer. — Odbor.

Ljutomer. Naša Glasbena šola priredi svojo običajno vsakoletno produkcijo ali javni nastop v nedeljo dne 3. maja popoldne po večernicah v Katoliškem domu. Nastopilo bo 20 mladih goslačev, 10 klavirašev in tudi mladinski pevski zbor. Obenem se proslavi 175letnica rojstva in 140letnica smrti našega slavnega glasbenika Mozarta. Pridite v obilnem številu, da slišite uspehe Glasbene šole, ki vzgaja glasbeni naraščaj. Podrobnosti na letakih. Vstopnina običajna.

Križevci pri Ljutomeru. Naše bralno društvo je kakor vsako leto na velikonočni ponedeljek, tako tudi letos priredilo igro v Slomškovi dvorani popoldne po večernicah za naše domače ljudstvo. To pot so pripravili res krasno igro iz rimskih časov »Mlini pod zemljo.« Igralci so svoje vloge dobro rešili, posebno kar se tiče glavnih vlog. Ko so prvič igrali, je bil obisk slab. Polovica dvorane je bila prazna! Sklenili so na željo prizadetih, da se igra ponovi na belo nedeljo popoldne. Koliko pa je bilo obiskovalcev! Pri ponovitvi je bilo prisotnih celih 20 ljudi, kljub temu, da je bila vstopnina znižana na malenkost, saj so bili sedeži za polovico dvorane po 3 D. Prvič slab obisk! Vemo zakaj! Tombola je

prijetnejša in je nudila več razvedrila. Drugič ni bilo nikjer nobene druge prireditve in vendar skrajno malo ljudi. Kje je iskati vzrok temu nezanimanju? V gospodarski krizi? Nekaj gotovo, toda glavna krivda so tisti ljudje, ki dajo rajši svoj zadnji dinar za gostilno, kakor za pravo zabavo. Kmetska mladina, če hočeš biti dobra in zvesta sebi, išči zabave in razvedrila na pravem mestu in ne v gostilnah in drugod, kjer je gotovo ne boš našla!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Predavanje, ki ga je imel g. Šedivy, profesor iz Maribora, dne 19. aprila o preganjanju krščanstva v Rusiji, je lepo uspelo. Nekoliko so k temu pripomogle tudi lepe skioptične slike, kar je bilo za marsikoga tukaj nekaj čisto novega. Vkljub slabemu vremenu se je predavanja po rani maši, kakor tudi po večernicah udeležilo veliko ljudi, okrog 700 do 800. V navdušenih besedah nam je g. profesor orisal žalostni položaj krščanstva v nesrečni Rusiji, pozval pa nas tudi, da naj z vsemi močmi delamo in molimo za zedinjenje ločenih kristjanov in da bi Bog že kmalu rešil Rusijo. Bog daj, da bi iskrene besede g. predavatelja obrodile stoteri sad v naših srcih!

Sv. Tomaž. Dne 12. t. m. smo proslavili v Društvenem domu materinski dan s pestrim programom. Ljudstvo nam je pokazalo smisel za to proslavo z zadovoljivo udeležbo in tokrat tudi z lepim vedenjem z malo izjemo. Izjema je bil nek človek, ki je bil alkoholiziran. Iz njega je govoril alkohol, seveda ne posebno modro. Čemu to?!

Euče. Marsikdo bi si mislil, da Prosvetno društvo pri nas spi dolgo zimsko spanje. Kdor pa se je udeležil proslave materinskega dneva, katera je bila dne 19. aprila, bi bil za gotovo drugega mnenja. Vkljub slabemu vremenu so se zbrale naše vrle mamice ter poslušale mične deklamacije in govore. Seveda so se tudi pevcu potrudili kakor vselej za prvo mesto. Ta dan nam je nudil lepo priliko, da smo izkazali našim dobrim, vzornim mamicam svojo čast in spoštovanje!

*

Viničarski vestnik.

Viničarjem okolice Maribora! Nekdo, sicer dobro poznan, si zelo prizadva, da med vi-

med rudnikom ter štorami. Danes je rudokop že davno zaspal, je preveč oddaljen od železnice in tudi fužine na štorah počivajo. Iz opuščenega rudokopa še kopljejo v dandanašnjih časih rdečkasto rujavo zemljo in kamenje za izdelovanje barv. Obratuje se le od časa do časa in sta zaposlenost delavstva in voznikov le prav malenkostna.

Rudarji so dovtetni najbolj za besede o izžemanju od strani kapitala in o organizaciji, ki je edina v stanju, da omehča tu in tam sicer neizprosno silo kapitala k popustljivosti.

Olimski steklarji in rudarji so si bili sicer najbližji sosedi, o kaki skupnosti pred Guzajevim nastopom ni bilo niti govora. Glažarji so se smatrali za znatno zvišane nad rudokopi, ki so bili le najbolj priprosti razstrelači in razbijači zadnje stvari na tem ljubem svetu — kamenja! Steklarji in rudarji so se družili pri pretepih in še tedaj v sovražnem smislu, bilo je med njimi nepremostljivo brezno najnižjega ročnega in duševno višjega dela. Guzaj z naukom o skup-

ni vladni moči graščinskega, tovarniškega ter rudniškega kapitala, kateremu je deloma kos združitev vseh delavskih moči, ne oziraje se na zaposlenost pri tem in onem podjetju, jih je zblížal in s časom pobratil. H Guzajevi protikapitalistični in protioblastni organizaciji zatiranih ter izrabljenih so spadali steklarji ter rudarji. Tukaj so se našli, spoznali, sklepali pobratimije na tolovajskih pohodih ter se objemali in rajali po razdelitvi tolikokrat bogatega in na lahko ter hitro roko nagrabljenega plena.

Iz na kratko povedanega je razvidno, da je bil Guzaj dobrih 50 let pred Leninom, Trockijem, Stalinom in drugimi židi ter Rusi pravi boljševik v besedi, dejanju in predvsem v nastopu napram vsemu, kar je bilo nad njim. Priznaval je le najbolj revne ter zatirane sloje, samo ti so smeli biti v njegovi organizaciji in so si lahko rezali sami v slučajih potrebe pravico in jemali s silo od preobilice bogatejših. Organizacija je bila privlačna, vsakemu siromašnejšemu človeku raz-

Mostin, moštova esenca za napravo zdrave domače pijače se dobi v drogeriji Kanc-Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 379

Lepo posestvo v bližini Maribora, 8 oralov, se proda: Vodole 15, Sv. Peter pri Marib. 702

2500 Din zaslužite najmanj mesečno, če obiskujete v vašem okolišju ljudi. Tovarna VEGA, Ljubljana, pošlji predal 307. Priložite znamko za odgovor. 035

Ia zidna, strešna in opeka za tlak se odda: Opekarna Tschernitschek, Kamnica. 588

Kupim malo kočo v okolici Maribora ali Sl. Bistrice. Naslov kupca v upravi lista. 708

ničarje bližnje mariborske okolice raznaša vesti, češ, da Strokovna skupina viničarjev v Mariboru več ne obstaja. Ker se s tem zasledujejo le osebni interesi dotičnega in da ne bi viničarji pri tem prišli komu na limanice, obveščamo vsakega, da naša Strokovna skupina viničarjev v Mariboru obstoji, da se je vedno tov. Jože Sešerko, viničar v Košakih št. 77, predsednik iste. Tako obstoji naša skupina pri Sv. Petru niže Maribora, pod vodstvom tov. Jožefa Knuplež, viničarja v Hrenoi. Sporočamo, da funkcionarji naše organizacije še nobenemu viničarju niso niti pare računali, ako je šel kateri zastopati viničarja v viničarsko komisijo, dočim slišimo, da nekdo, ki odločno nasprotuje ravno naši organizaciji, računa vsakemu viničarju za svojo zastopstvo pri viničarski komisiji po 50 do 100 Din kakor pač obstoji premoženje dotičnega viničarja, ki išče pri njem pomoči. S tem se ne vrši nobena pomoč v obrambi za pravice revnemu viničarju. Zatorej opozarjamo, da se v takih slučajih poslužujete zastopnikov naše Strokovne zveze viničarjev, v kateri se pred vsem vsi mariborski viničarji združite do poslednjega in ne poslušajte raznih hujskarij tistih, ki vam resnično pomagati sploh nimajo namena. — Strokovna zveza viničarjev, centrala Ljutomer.

*

Maribor. Umrla je v visoki starosti 79 let v Mariboru v Frankopanovi ulici 8 Ana Urajnik. Pokojnica je bila blaga žena in vzorna krščanska mati. Pokopali so jo ob veliki udeležbi svojcev, sorodnikov in znancev. Bodi ji ohranjen časten spomin!

Kamnica. Dne 17. t. m. se je za vedno poslovila od tega sveta priljubljena ter skrbna gospodinja gospa Terezija Vračko, vdova, posestnica v Kamnici in pri Sv. Marjeti v Slov. gor. Da je bila dobra in priljubljena žena in vzorna krščanska mati, se je videlo na dolgem sprevedu, ki se je premikal v nedeljo po drugi sv. maši zadušnici na pokopališče. Pospremila sta jo vlč. g. župnik in mons. Vre-

ža. Pevski zbor pa ji je zapel poslednje slovo. Bog se naj spomni vseh, ki so ji lajšali poslednje ure trpljenja ter vseh, ki so jo spremlili na zadnji poti!

St. Peter pri Mariboru. Fantje odhajajo... Zadnje dni so se odzvali pozivu za nastop vojaške službe nekateri šentpeterski fantje. Med njimi jih je nekaj, ki jih bomo težko pogrésali ter bo nastala prav občutna verzel v naših prosvetnih organizacijah. Da bi se le vsi zopet dobri in zdravi vrnili! Predzadnje nedeljo so imeli skupno cerkveno pobožnost ter se tako najlepše pripravili za novo življensko pot. — Mrzlo in neugodno vreme nas ovira močno pri delu. Vsled mraza zaostaja rast. Take mrzle pomladi ljudje še sploh ne pomnijo. Pa upajmo, da bo boljše in da bo narava sama, kar je dosedaj zamudila, v obilni meri nadomestila!

St. Peter pri Mariboru. Kraljevo odlikovanje red sv. Save V. razreda je prejel iz rok srezkega načelnika te dni g. Krajnc Leopold iz Metave. K zaslužnemu odlikovanju dobremu Krajncemvemu ožetu častita vsa župnija! — Občinski kmetijski odbor si je nabavil dve drevesni škropilnici in dve travniški brani. Eno drevesno škropilnico ima tudi podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva. Da bi se le naši šentpeterski tehi potrebnih naprav za zboljšanje kmetijsva in sadjarstva prav pridno posluževali! — Trgovino z mesanim blagom je otvorila domačinka Pepca Lorberjeva. — Veliko nezadovoljstvo povzroča med prebivalstvom kuluk. Občini da to veliko dela, občanom pa brige. So kmetije, ki imajo za leto 1930 in 1931 po 50 in še več dni kuluka. Pa tudi viničarske družine, kjer je več moških članov, imajo po 30 in še več dni kuluka. Splošna želja ljudstva je, da se kuluk odpravi, ker je ta dajatev za naše ubožno ljudstvo prevelika.

Limbuš pri Mariboru. Po dolgotrajni bolezni in trpljenju, katero je z največjo prepeljivostjo in vdanostjo v božjo voljo prenašala, je dne 16. t. m. mirno v Gospodu zapala Marija Fras, sedaj prevzlitkarica v Bistriči pri Limbušu in to pri svojem sedanjem najemniku g. Ivanu Serko, mlinarju istotam. Dosegla je častljivo starost 81 let. Vdova je bila 30 let. Pokojnica je bila zelo pobožna žena in je vsa dela delala do svojih zadnjih še razpoložljivih moči. Vsled prerane smrti nje-

nih omoženih hčera, je vzela še kot posestnica svojega mlina njune otroke pod svojo dobrote polno in delilno streho, jih vzgajala in skrbela za nje kot njihova prava mati ter jim slednjič prepustila tudi svoj lastni dom z vsem k temu pripadajočim. »Slov. Gospodarja«, ki je bil pri hiši že leta in leta, jo zvesto čitala še sedaj do svoje pozne starosti. Počivaj v miru, draga babica in večna luč ti naj sveti!

Brezno. Dne 14. aprila t. l. je tukaj umrl 54-letni samski delavec Ivan Tacer iz Javnega. Rajni je bil delavec krščanske korenine. 30 let je bil zvesti naročnik »Slov. Gospodarja«. Še na bolniški postelji ga je zvesto prebiral. 30krat je šel na božjo pot k Mariji Ojstroviški v Avstrijo, 10krat pa na sv. Višarje. Spreviden s sv. zakramenti je odšel po plačilo k Bogu, ker je bil zvest delavec.

Zavodnja. Od zadnjega ljudskega štetja se je pomnožilo prebivalstvo župnije od 491 na 543, zato je naraslo tudi število šoloobveznih otrok in se je lani razširila šola v dvorazrednico. Zanimivo je to, da je 9 moških več kot ženskih. Pri zadnjem ljudskem štetju je bilo 20 žensk več kot moških. Najstarejši mož je star 89 let. — Letos spomladi smo pričakovali električno napeljavo centrale Velenje za razsvetljavo in motorni pogon. Vsled preza-polenosti uprave elektrarn moramo čakati na drugo leto. — Težko pričakujemo izboljšanje naše banovinske ceste, tako da bi bila sposobna za avtomobilski promet, ki bi vezal Mežiško, Saleško in Savinjsko dolino. Vsled smešnega vmešavanja naših sosedov se je tudi ta zadeva zavlekla, ki je bila že v teku. S tem so najhujše prizadeti delovni sloji, ki so ob sedanji veliki brezposelnosti že težko pričakovali, da dobijo kmalu delo pri gradnji te ceste.

Sv. Barbara v Slov. gor. Že v jeseni so nam hoteli predstaviti k Sv. Martinu orožniško stano in tudi pošto, ker so tukaj premajhni prostori. Naši župani so takoj storili vse potrebne korake na merodajnem mestu, tako da sedaj žandarmerija in pošta ostane. Da pa bomo stanovanjsko krizo odstranili, bodemo gradili novo hišo pri cerkvi za pošto, orožništvo in trgovino. Naprosili smo pri naših župljanih že 80 dreves v to svrhu. Našim ljudem lahko povemo, da ne bodo za to poslopje ničesar plačali pri davkih, ker bo po

Sveta mati Ana.

Molitvenik za
žene in matere.

Čene: 32, 33, 34, 35,
52 Din.

Razlika cene je v vezavah knjige. Cenejša so za vsakdanjo obrabo, dražje pa za darove mladim ženam, in še zlasti nevestam, za katere je najdragocenejša ravno še komaj dobro dovolj!

Za naročbe se priporoča:

TISKARNA
SV. CIRILA, MARIBOR

umljiva ter dostopna in bi bila postala za priznanje kapitala in oblasti skrajno opasna, če bi se bila razširila izven mej odljudenega Guzajevoga — boljševidičnega kraljestva. Kmalu po vgnezenju omenjenih nauk so se pokazale koj najbolj žalostne posledice v posurovelosti mladine, v tolovajstvu odraslih in v splošni podivjanosti vseh tamošnjih proletarcev od pastirjev na paši do mož pri delu in žen pri skromnem gospodinjstvu.

V. poglavje.

Guzaj in duhovščina.

V zadnjem poglavju smo obravnavali v glavnih obrisih Guzajev boljševidem, ki je bil seve tudi proti naukom krščanske vere. Duhovščina po spodnjih krajih, ki je živeła med siromašnim narodom, je kmalu spoznala, kako je podivjal od šolarja do moža. Dan na dan so se širile iz najbolj resnih ust govornice o vedno novih tolovajstvih, ropih ter grozovitostih. Varstvena ob-

last je bila očitno brez moči v ožigled tolke-rim in tako pogostim zločinom. Nič se ni prav zvedelo, kedo je pravi krivec, kako zgleda, kod se klati ter skriva. Jasno je bilo, da nastopajo cele bande najbolj drznih zločincev, ki se pojavljajo ob istem času na več raznih mestih, a organizirano spretno in ni za njimi sledi. Gotovo je tudi bilo, da se porajajo načrti za tolovajske pohode v eni brihtni glavi, ki je duševna vrhovna moč cele organizacije. Priprosti ljudje so vedno stikali glave, šepetali med seboj, bili pa skrajno nezaupljivi napram bogatejšim in celo lastne dušne pastirje so gledali po strani. Trgovci, krčmarji in bogatejši gruntarji so prosili duhovnike, naj začnejo za božjo voljo svariti narod pred odobravanjem obcestnih ropov, razbojništev in pobojev. Ako se bo razpasla splošna podivjanost, bo trpela tudi duhovščina. Posvetna oblast ne stori svoje dolžnosti, da bi iztrebila te bande z oboroženo silo, ne smejo gledati vsaj duhovniki vse to zavezanega jezika.

(Dalje sledi.)